

D 1. DIRECȚIA GENERALĂ ANTIFRAUDĂ FISCALĂ

Direcția generală antifraudă fiscală (pe care o vom numi DGAF sau DAF) este cea care, în 2015, a închis pentru trei luni magazine și restaurante pentru câteva zeci de bani în plus sau în minus în casierie. Sau pentru neeliberarea bonului fiscal.

Este o instituție cu puteri foarte mari, drept pentru care e bine să știm ce facem la un control al DAF.

Direcția Antifraudă Fiscală este o structură fără personalitate juridică, cu atribuții de prevenire, descoperire și combatere a actelor și faptelor de evaziune fiscală și fraudă fiscală și vamală, care funcționează în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF). În cadrul Direcției generale antifraudă fiscală funcționează direcții *regionale* antifraudă fiscală.

1. Ce atribuții au inspectorii DGAF?

Inspectorii antifraudă execută operațiuni de control operativ și inopinat sub forma controlului curent sau tematic.

Controlul operativ și inopinat se execută fără aviz de inspecție fiscală, însă inspectorii antifraudă au obligația să vă prezinte:

- legitimația de control
- insigna
- ordinul de serviciu permanent¹.

**Controlul
operativ și
inopinat**

2. Drepturile inspectorilor

În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, inspectorii antifraudă au foarte multe **drepturi**:

1. Au dreptul să efectueze controale în toate spațiile în care se produc, se deponizează sau se comercializează bunuri și servicii ori se desfășoară activități care cad sub incidența actelor normative naționale, inclusiv transpuse din legislația comunitară, în vigoare cu privire la prevenirea, descoperirea și combaterea oricăror acte și fapte care sunt interzise de acestea;

¹ Ordinul de control tematic va cuprinde următoarele informații:

- obiectivele de verificat,
- entitatea vizată,
- perioada verificată
- durata controlului
- momentul declanșării controlului.

Ce verifică
inspectorii
DGAF

2. Au dreptul să verifice, în condițiile legii, respectarea reglementărilor legale privind circulația mărfurilor:

- pe drumurile publice,
- pe căi ferate și fluviale,
- în porturi,
- în gări și autogări,
- în aeroporturi,
- în interiorul zonelor libere,
- în vecinătatea unităților vamale,
- în antrepozite,
- în alte locuri în care se desfășoară activități economice.

X
Cu toate că legea prevede cele de mai sus și dă impresia că inspectorii DAF au dreptul să intre oriunde se desfășoară activități economice, reamintim că CEDO dispune exact contrariul. A se vedea în acest sens cele arătate în capitolul referitor la modul în care apără CEDO dreptul contribuabililor la inviolabilitatea sediului afacerii.

De asemenea, inspectorii DAF au dreptul să intre NUMAI în spațiile în care se desfășoară activități economice, nu și în alte spații.

Studiu de caz (real): încălcarea spațiului privat fără mandat

Un investitor german stabilit în România are un magazin în care aduce marfă din Germania (alimente, îmbrăcăminte etc.). Separat de magazin se găsește un spațiu pe ușa căruia scrie cu litere mari „PRIVAT” și unde locuiește patronul când ajunge în România.

*Magazinul este controlat de inspectorii ANAF care intră **abuziv și fără mandat** în spațiul privat, fără consimțământul patronului (care nu se afla în țară și nu fusese înștiințat despre inspecția fiscală; inspectorii găsesc în spațiul privat un bax de cafea și mai multe cartușe de țigări, pe care le confiscă pe motiv că sunt deținute ilegal, inspectorii **presupunând** că urmează a fi comercializate.*

3. Inspectorii au dreptul să verifice:

- legalitatea activităților desfășurate;
- existența și autenticitatea documentelor justificative în activitățile de producție și prestări de servicii ori pe timpul transportului, depozitării și comercializării bunurilor

și să aplice sigilii pentru asigurarea integrității bunurilor;

4. au dreptul să dispună măsuri, în condițiile legislației fiscale, cu privire la **confiscarea**, în condițiile legii, a bunurilor a căror fabricație, depozitare, transport sau desfacere este ilicită, precum și a veniturilor realizate din activități comerciale ori prestări de servicii nelegale și să ridice documentele financiar-contabile și de altă natură care pot servi la dovedirea contravențiilor sau, după caz, a infracțiunilor;

5. au dreptul să dispună, în condițiile Codului de procedură fiscală, **luarea măsurilor asiguratorii** ori de câte ori există pericolul ca debitorul să se sustragă de la urmărire sau să își ascundă, să își înstrăineze ori să își risipească patrimoniul;

6. dacă în desfășurarea activității specifice constată împrejurări privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în domeniul evaziunii fiscale, inspectorii antifraudă au dreptul să sesizeze organele de urmărire penală;
7. inspectorii au dreptul să **legitimeze** și să stabilească **identitatea administratorilor** entităților controlate, precum și a oricăror persoane implicate în săvârșirea faptelor de fraudă și evaziune fiscală și vamală constatate și să solicite acestora explicații scrise, după caz;
8. au dreptul **să rețină documente**, în condițiile Codului de procedură fiscală;
9. au dreptul să solicite **copii certificate** de pe documentele originale;
10. de asemenea, inspectorii au dreptul conferit de lege să preleveze probe, eșantioane, mostre și alte asemenea specimene și să solicite efectuarea expertizelor tehnice necesare finalizării actului de control².
11. să constate contravențiile și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit competențelor prevăzute de lege;
12. să aplice măsurile prevăzute de normele legale, să verifice din punct de vedere fiscal, să documenteze, să întocmească acte de control operativ planificat sau inopinat privind rezultatele verificărilor, să aplice măsurile prevăzute de normele legale și să sesizeze organele competente în vederea valorificării constatărilor;
13. să **oprească mijloacele de transport**, în condițiile legii, pentru verificarea documentelor de însoțire a bunurilor și persoanelor (!!!) transportate;
14. să solicite, în condițiile legii, date sau, după caz, documente, de la orice entitate privată și/sau publică, în scopul instrumentării și fundamentării constatărilor cu privire la săvârșirea unor fapte care contravin legislației în vigoare în domeniul financiar fiscal și vamal;
15. să constituie și să utilizeze baze de date, inclusiv ale altor instituții publice, necesare pentru prevenirea evaziunii fiscale, infracțiunilor economico-financiare și a altor fapte ilicite în domeniul fiscal și vamal. Accesul la bazele de date ale altor instituții sau persoane juridice se face pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență și cu respectarea dispozițiilor legale privind protecția datelor cu caracter personal și informațiile clasificate, condițiile concrete urmând a fi stabilite prin protocoale încheiate cu respectivele instituții sau persoane;
16. să efectueze verificări necesare prevenirii și descoperirii faptelor de fraudă și evaziune fiscală și vamală;
17. să efectueze operațiuni de control tematic (control aferent uneia sau mai multor activități determinate).

² Analiza și examinarea probelor, eșantioanelor și mostrelor, precum și expertizele tehnice se fac în laboratoare de specialitate agreeate, cheltuielile privind efectuarea acestora, inclusiv cele legate de depozitarea și manipularea mărfurilor confiscate.

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului:

- a) constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii;
- b) investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri;
- c) orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror.

Inspectorii antifraudă poartă în timpul serviciului, uniformă, însemne distinctive, ecusoane și, după caz, armament și alte mijloace tehnice utilizate ca mijloc individual de apărare, protecție și comunicare. Interesant este că inspectorii antifraudă se consideră că sunt în permanență la dispoziția serviciului...

3. Ce acte solicită de obicei inspectorii DGAF

Dacă tot suntem la o discuție despre „documentele esențiale”, ei bine, controlul DAF vizează tocmai acest tip de documente, relevante sub aspect fiscal.

Actele care se cer de obicei de către Direcția Generală Antifraudă Fiscală sunt în general următoarele (fără ca enumerarea să fie limitativă)³:

a) actele care se cer la sediu

- acte constitutive ale societății
- certificat de înmatriculare la ONRC
- certificatul fiscal
- act de identitate al împuternicitului sau asociatului,
- împuternicire pentru persoana care semnează procesul-verbal de control/ procesul-verbal de contravenție
- registrul unic de control
- actele de proprietate/chirie/comodat pentru sediul social și punctele de lucru, și valabilitatea acestora
- jurnalele de vânzări/cumpărări
- bilanța pe ultima lună închisă
- declarația de TVA pe ultima lună
- dovada achitării TVA la ultima lună
- evidențierea în conturile din afara bilanțului a obiectelor de inventar date în folosință (cele trecute pe cheltuieli, dar pe care societatea încă le folosește)
- registrul de casă
- notele de intrare-recepție
- bonurile de consum
- rapoartele de producție (unde este cazul)
- rapoarte de gestiune (pentru gestiunea global valorică)
- fișe de magazie (gestiune cantitativ valorică)

b) actele care se cer la punctul de lucru

La punctul de lucru se verifică:

- registrul unic de control
- Registrul de casă,
- notele de intrare recepție

Acte
solicitate
de inspectorii
DGAF

³ Conform http://iuliustax.ro/site/control_anaf.html.

- raport de gestiune zilnic (pentru gestiune global valorică),
- fișe de magazie (gestiune cantitativ valorică)
- emiterea bonurilor fiscale,
- dotarea cu case de marcat
- documentele primare – facturi, chitanțe, (daca sunt trecute codul fiscal, datele delegaților, codul numeric personal al persoanei care a făcut factura, proveniența mărfurilor,
- actele privind inventarierea patrimoniului și procedurile privind realizarea acestuia.

Există uneori imposibilitatea FORTUITĂ de a prezenta anumite documente. Aici nu e rea-credință, iar dacă inspectorii consideră că totuși ar fi, trebuie să o dovedească într-un eventual litigiu⁴, în condițiile în care, totuși, buna-credință a contribuabilului este prezumată chiar prin lege⁵.

Așa fiind, inspectorii DAF sunt obligați să facă diferența corectă dintre imposibilitatea prezentării documentelor și sustragerea voită de la control. Asta dacă vor să o facă. Dacă nu, o va face instanța.

În acest sens reproducem o soluție a Gărzii Financiare, precursora DAF, soluție perfect aplicabilă însă la o inspecție DAF – mai ales la cea inopinată. E vorba de considerarea ca fiind de rea-credință a refuzului de a prezenta documentele cerute de inspecția inopinată.

Astfel, la o societate, Garda Financiară a solicitat documente justificative pentru anumite operațiuni. Contabilul era plecat și doar el avea cheia seifului cu documente; anunțat, a spus că se va prezenta în 30-45 de minute. Cu toate acestea, inspectorii au întocmit proces-verbal de contravenție, bazat pe refuzul de **rea-credință** al contribuabilului de a prezenta documentele.

Atât instanța de fond, cât și cea de recurs au anulat procesul-verbal. Tribunalul – instanța care a dat hotărârea irevocabilă – a motivat astfel: „*Intimata (contribuabilul – n.a.) dovedește imposibilitatea prezentării documentelor ca urmare a cazului fortuit cu declarația martorei, recurenta (Garda Financiară – n.a.) bazându-se doar pe înregistrări, respectiv procesul-verbal încheiat în condițiile arătate. Este adevărat faptul că persoanele juridice sunt obligate să păstreze la sediul declarat documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate, precum și registrele contabile legale și să le pună la dispoziția organelor de drept în cadrul exercitării atribuțiilor lor legale. Dar prin refuzul reprezentanților Gărzii Financiare de a aștepta sosirea contabilului unității care avea cheia de la seif unde se aflau documentele, unitatea a fost lipsită de asistența specialistului în probleme financiare, recurenta încălcând astfel și dispozițiile legale în vigoare la acea dată.*

Mai mult, față de desfășurarea reală a faptelor în sensul că persoanele aflate la sediul societății și-au manifestat buna intenție de a prezenta la control actele aflate în seiful unității, telefonând contabilului care urma să se prezinte în următoarea jumătate de oră, instanța reține că în cauză (...) nu se poate reține (...) că este vorba de o faptă săvârșită cu vinovăție, ci dimpotrivă, salariații prezenți au încercat cu toată bunăvoința să prezinte actele la control odată ce se prezenta și consilierul

⁴ Art. 249 noul Cod de procedură civilă.

⁵ Art. 14 alin. (2) noul Cod civil.

**Refuzul
de a prezenta
documentele**